

УПРАВЛІННЯ КУЛЬТУРИ ПОЛТАВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ
ДЕРЖАВНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ
ЦЕНТР ОХОРОНИ ТА ДОСЛІДЖЕННЯ ПАМ'ЯТОК АРХЕОЛОГІЇ
УПРАВЛІННЯ КУЛЬТУРИ ПОЛТАВСЬКОЇ
ОБЛДЕРЖАДМІНІСТРАЦІЇ
ПОЛТАВСЬКИЙ КРАЄЗНАВЧИЙ МУЗЕЙ

ЗВІД
ПАМ'ЯТОК ІСТОРІЇ ТА КУЛЬТУРИ
УКРАЇНИ:
ПОЛТАВСЬКА ОБЛАСТЬ

Новосанжарський район

УДК 908(477.53)
ББК 63.3(4Укр-4Пол)-7
3-43

Головна редакційна колегія:

Андрієць В. А., завідувач науково-дослідного відділу пам'яткознавства Полтавського краєзнавчого музею;

Волошин Ю. В., доктор історичних наук;

Годзенко В. Д., начальник управління культури Полтавської облдержадміністрації;

Киридон А. М., доктор історичних наук;

Кривошея В. В., доктор історичних наук;

Мокляк В. О., заступник директора з наукової роботи Полтавського краєзнавчого музею;

Супрун Т. Ю., учений секретар Полтавського краєзнавчого музею;

Супруненко О. Б., кандидат історичних наук;

Тягова О. М., кандидат історичних наук, директор Центру пам'яткознавства НАН України й УТОПІК;

Фасій Г. І., заступник начальника управління культури Полтавської облдержадміністрації;

Фесик К. Б., директор Полтавського краєзнавчого музею.

Упорядкування, підготовка до друку та передмова В. О. Мокляка.

Друкується за рішенням науково-методичної ради Полтавського краєзнавчого музею.
Протокол № 10 від 12 грудня 2007 р.

При передруку чи іншому використанні матеріалів посилання на джерело обов'язкове.

Звід пам'яток історії та культури України: Полтавська область, Новосанжарський 3-43 район / Авт. тексту В. А. Андрієць, І. М. Гавриленко, А. В. Гейко, О. П. Єрмак, Г. П. Заїка, С. Л. Кигим, М. І. Лахижа, В. О. Мокляк, Г. М. Некрасова, О. О. Нестуля, В. А. Павленко. – Полтава: Дивосвіт, 2007. – 178 с., іл.

ISBN 978-966-7891-76-3.

ББК 63.3(4Укр-4Пол)-7

Пропоноване увазі читача видання розпочинає серію публікацій "Зводу пам'яток історії та культури України", що знаходяться на землях Полтавської області. Цей випуск присвячений пам'яткам природи, археології та історії, що розташовані на території Новосанжарського району Полтавської області.

ISBN 978-966-7891-76-3.

© Полтавський краєзнавчий музей, 2007.

© Автори статей, 2007.

© Дивосвіт, 2007.

Джерела: Супруненко А. Б., Гавриленко І. Н. Отчет о разведках в Нижнем Поворсклье и Поорелье в 1986 г. (Полтавская обл.). – Полтава, 1986 // НА ІА НАН України. – 1986/84. – Ф. е. 22131. – С. 22.

В. О. Мокляк

302. Курган 2 (арх.).

Знаходиться за 0,3 км на північний схід від північної околиці села, зліва від грейдера Олійники – Малий Кобелячок.

Обстежувався А. В. Гейко у 2002 р.

Висота 1,6 м, діаметр 30 м. Розорюється.

Джерела: Гейко А. В. Звіт про археологічні розвідки на території Новосанжарського району Полтавської області. – Полтава, 2003 // НА ПКМ. – Од. зб. 04 – 334. – С. 12, рис. 8.

В. О. Мокляк, А. В. Гейко

Пасічне с., Супротивно-балківська сільська рада

303. Курганна група (арх.).

Знаходиться за 0,8 км на північний захід від села.

Обстежувалася А. В. Гейком у 2002 р.

Складається з трьох насипів висотою 1 – 2,3 м, діаметром 20 – 40 м. Насипи №№ 1, 2 розташовані в лісосмузі, задерновані. Курган № 1 має плоску вершину, поли розорюються; № 2 – східна пола пошкоджена дорогою, № 3 – розорюється.

Джерела: Гейко А. В. Звіт про археологічні розвідки на території Новосанжарського району Полтавської області. – Полтава, 2003 // НА ПКМ. – Од. зб. 04 – 334. – С. 12, рис. 4, 30.

В. О. Мокляк, А. В. Гейко

304. Курган (арх.).

Знаходиться за 1 км на південь від села, справа від дороги Супротивна Балка – Пасічне.

Обстежувався А. В. Гейком у 2002 р.

Висота 0,6 м, діаметр 16 м. Розорюється.

Джерела: Гейко А. В. Звіт про археологічні розвідки на території Новосанжарського району Полтавської області. – Полтава, 2003 // НА ПКМ. – Од. зб. – 04 – 334. – С. 12, рис. 4.

В. О. Мокляк, А. В. Гейко

Писарівка с., Писарівська сільська рада

305. Поселення – неоліт (V тис. до н. е.), доба бронзи (XVIII – IX ст. до н. е.), ранній залізний вік (II ст. н. е.) (арх.).

Знаходиться на північно-західній околиці колишнього с. Паньківка, приєднаного до с. Писарівка.

Обстежувалося І. М. Гавриленком у 1986 р.

Розташоване на відрозі другої тераси лівого берега р. Тагамлик.

Площа 1 га (100х100 м). Зібраний матеріал відноситься до періоду пізнього неоліту, доби бронзи та раннього залізного віку. Частина матеріалу датується давньоруським часом. Територія задернована, частково зруйнована дорогою та вітровою ерозією. Розкопки не проводилися.

Колекція зберігається в Полтавському краєзнавчому музеї.

Джерела: Супруненко А. Б., Гавриленко І. Н. Отчет о разведках в Нижнем Поворсклье и Поорелье в 1986 г. (Полтавская обл.). – Полтава, 1986 // НА ІА НАН України. – 1986/84. – Ф. е. 22131. – С. 59, рис. 107 – 108.

В. О. Мокляк

306. Поселення – черняхівська культура (III – V ст. н. е.), ранньослов'янський час (середина – третя чверть I тис. н. е.) (арх.).

Знаходиться у північній частині села, поряд з могильником черняхівської культури, частково його перекриваючи.

Виявлене І. І. Ляпушкіним у 1946 р., розкопувалося Є. В. Махно у 1966 – 1967 рр., обстежувалося О. Б. Супруненко у 1986 р.

Розташоване на задернованому схилі надзаплавної тераси лівого берега р. Тагамлик.

У 1966 – 1967 рр. Є. В. Махно на території поселення було закладено три розвідкові розкопки загальною площею 86 квадратних метрів, у результаті чого зафіксовано культурний шар поселення,

розчищено дві господарські ями, заповнені кістками тварин та великою кількістю шматків глиняної обмазки (понад 200). Як на поверхні поселення, так і в культурному шарі було знайдено кістки тварин і уламки керамічного гончарного й ліпного посуду в однаковому співвідношенні. У культурному шарі зустрічалися також окремі кістки зі зруйнованих поховань черняхівської культури. Значна їх кількість мала шерехату поверхню. Станом на 1986 р. територія поселення була вкрита асфальтом.

Колекція зберігається у фондах Інституту археології НАН України.

Джерела та література: Супруненко А. Б., Гавриленко И. Н. Отчет о разведках в Нижнем Поворсклье и Поорелье в 1986 г. (Полтавская обл.). – Полтава, 1986 // НА ІА НАН України. – 1986/84. – Ф. е. 22131. – С. 32, рис. 73; Ляпушкин И. И. Памятники культуры "полей погребений" первой половины I тыс. до н. э. Днепропровского Лесостепного Левобережья (по материалам полевых изысканий 1940, 1945 – 1958 гг. // СА. – М., 1950. – Т. XIII. – С. 16; Ляпушкин И. И. Днепропровское Лесостепное Левобережье в эпоху железа. – М., 1961. – МИА № 104. – С. 171; Махно Е. В. Памятники черняховской культуры на территории УССР (материалы к составлению археологической карты). – М., 1960. – МИА № 82. – С. 40; Махно Е. В., Рутковская Л. М. Разведки 1966 г. в Полтавской области // Археологические исследования на Украине в 1965–1966 гг. – К., 1967. – Вып. I. – С. 217–222; Махно Е. В. Разведки Левобережного отряда // Археологические исследования на Украине в 1967 г. – К., 1968. – Вып. II. – С. 199–202.

В. О. Мокляк

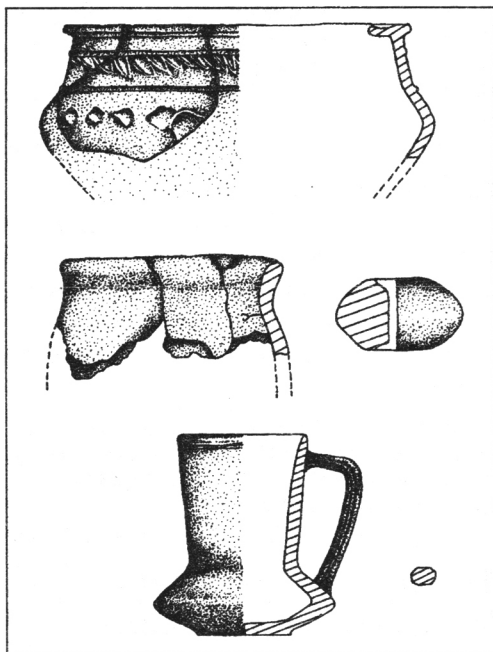
307. Могильник – черняхівська культура (II – V ст. н. е.) (арх.).

Знаходиться в північній частині села.

Виявлений у 1946 р. при проведенні земляних робіт під час будівництва свиноферми. Обстежувався І. І. Ляпушкіним та Г. О. Сидоренко влітку 1946 р.

Розташований на лівому березі р. Тагамлик.

Будівельним котлованом було зруйновано три поховання, виконані за обрядом трупопокладання. І. І. Ляпушкіним та Г. О. Сидоренко було зібрано серед населення й передано до Полтав-

ського краєзнавчого музею частину поховального інвентаря зі зруйнованих комплексів: гончарні сіролощені глечик, три миски, двадцять дев'ять уламків гончарних горщиків із шерехатою поверхнею та 40 уламків ліпних посудин, глиняне біконічне пряслице. У 1966–1967 рр. на могильнику, поряд зі свинофермою, було проведено невеликі розкопки експедицією під керівництвом Є. В. Махно. Остання зафіксувала наявність культурного шару поселення з керамікою черняхівської культури та ранньослов'янського часу, датованої серединою – третьою чвертю I тис. н. е. У культурному шарі спостерігалися також окремі кістки від зруйнованих поховань могильника черняхівської культури. На підставі зроблених знахідок Є. В. Махно було виділено 43 поховання за обрядом трупоспалення "с рассеянными косточками" та два трупопокладання "с ритуально разрушенными скелетами". Станом на 1986 р. територія свиноферми, на якій розташована пам'ятка, була вкрита асфальтовим покриттям. На сьогодні ферма зруйнована.

Наукове видання

**ЗВІД ПАМ'ЯТОК ІСТОРІЇ ТА КУЛЬТУРИ УКРАЇНИ:
ПОЛТАВСЬКА ОБЛАСТЬ**

Новосанжарський район

Відповідальна за випуск К. Б. Фесик

Редактор С. О. Пасішний
Художньо-технічний редактор Г. П. Грибан
Коректори Л. М. Калашник, С. О. Пасішний
Комп'ютерна верстка К. М. Маньковського

Підписано до друку 04.04.08. Формат 70х100/16.
Папір офсетний. Гарнітура BookmanC. Друк офсетний.
Ум. друк. арк. 14,5. Ум. фарб.-відб. 15,0. Обл.-вид. арк. 17,8.
Тираж 400 пр. Вид. № 42.

Мова українська

Видавець і виготівник: видавниче агентство «Дивосвіт».
36000, м. Полтава, вул. Жовтнева, 37.
Тел. (0532) 50-65-63, тел./факс (05322) 7-33-60.
Свідцтво про внесення до Державного реєстру
серія ДК № 866 від 22.03.02.